

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

credere per illum. Sed & ipsi Ioanni prædicanti adeo absque vllis miraculis crediderant, vt illum esse Christum existimarent. Samaritani quoque Christo prædicanti sine vllis miraculis crediderunt. Christi quoque sola prædicatio omnes eum audientes ad credendum obligabat absque miraculis, eo quod quoscunque exterius docebat, eorum corda interiorius mouebat, vt, qui vellent, possent credere. Ideo Christus Iudæis dixit: *Si non venissem & locutus eis fuisset, peccatum non haberent.* Nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Has igitur ob causas non erant illis miracula absolute necessaria, nec illa auidè flagitare debebant. Hinc ad obiecta patet responsio. Iudæi visis Christi miraculis adhuc increduli multo grauius peccauerunt, & absque miraculis hoc graui peccato caruissent. Quæ Prophetæ prædixerunt futura miracula, non erant expectanda à Iudæis vt crederent, sed Ioannis testimonio prius debebant credere, & illa postea miracula expectare, videlicet ad confirmandam non ad generandam fidem. Omnis autem noua doctrina miraculis indiget, vel ad confirmationem fidei, vel ad ipsam fidem generandam, vbi nouus Magister nullam legitimam authoritatem habet. Neque hoc ideo fit quasi *fordeat nobis Christi veritas nisi aliunde fulciatur* (vt garrit Calvinus) sed quia nec Christus nunc amplius loquitur, nec legitimè ab eo missi, quibus absque miraculis credendum erat; sed tales loquuntur quorum & doctrina noua & authoritas nulla est. De hac re plura diximus super Matthæum, & supra in hoc Euangelio ad cap. 2. Ioannis.

Ioan. 16.

Matth. ca. 16. & 14.

IN IOANNIS CAP. V.

4. *Angelus Domini descendebat secundum tempus in piscinam, & mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam, post motionem aquæ sanus fiebat à quacunque detinebatur infirmitate.*

Locus varia notandi & obseruandi contra nostri temporis hæreticos. Primùm, quod hoc tantum miraculū in tota veteri Scriptura non commemoratur, quum tamen vt rem longo tempore vltimatam ac vulgarem Euangelista commemoret. Iste vnus languidus nunc sanatus totis 38. annis aquæ motum expectauerat,

I. Doctrina non scripta.

uerat, nec nisi diutissima experientia aut miraculo fidem dedisset ille, aut tot præterea languentes, cæci, claudi, aridi, tam diu & tot annis expectassent aquæ morum. Valet hoc contra eos qui nihil volūt credere nisi scriptum. Huius enim rei aut origo, aut promissio, aut præceptum, quibus illi ad sanitatem quærendam moueri possent, nusquam in Scriptura legitur.

*2. Creatura-
rum effica-
cia Deo nõ
derogat.*

2. Secundò, quòd virtus supernaturalis & miraculosa ipsis creaturis, vt hîc aquæ ab Angelo motæ, sine vlla diuini honoris diminutione tribuitur, contra eos qui omnem efficaciam creaturarum Deo derogare, & magici cuiusdam exorcismi speciem habere existimant. Deus quippe pro suo arbitrio liberè eiementis vtitur: quamuis operis effectus non nisi Deo

3. tribuatur. Tertio, quòd talis virtus rebus sanctificatis tribuitur. In hac enim aqua pecora sacrificata abluī solebant, & ideo in commendationem sacrificiorum hoc miraculum Deus operabatur, vt notat D. Hieronymus in tract. de locis Hebraicis. Non fortasse quòd eo in loco, quo sanationes hæc fiebant, pecora sacrificanda primum lauarentur (quia in con-

2. Paral. 4.

chis ad hoc à Salomone constructis in ipso templo primò lauabantur) sed quòd aquis istius piscinæ lauarentur: in quâ, postquam in templo lotæ carnes essent, omnes aquæ e conchis emittebantur, & per vias subterraneas aut aquaductus effluebant. Erat enim ad radices montis, in quo templum situm erat, hæc piscina. Quam sententiam sequitur Aristæus

*Sacramen-
torum &
sacramen-
talium
virtus.*

vetustissimus author in lib. de 70. Interpretibus. Valet autem hoc contra hæreticos, qui Sacramentorum & Sacramentalium virtutem aliquam aut efficaciam à Deo illis ad religionis commendationem communicatam & impertitam credere

4. non possint. Quarto, quòd hæc virtus non semper, sed certo aliquo tempore operabatur. Erat enim hoc Paschale tempus

*Festorum
dierum
discrimen.*

ad festi ipsius commendationem. Valet contra eos qui nullum dierum discrimen ponunt, negantq; Deum gratiæ suæ beneficia diebus in honorem Dei festis ac celebribus liberalius largiri, quàm quouis alio tempore. Sanè Christus potissimum diebus Sabbati, & festis Iudæorum, opera sua beneficia exhibebat. Quintò, quòd non nisi eum iuuabat hæc aqua

5. qui prius post turbatam aquam ingredi potuit. Hoc enim nos docet, quòd non sola fides aut interna deuotio semper

14. C

sufficit (quanquam illa imprimis requiruntur; & vbi necessitas externa tollit remedia, illa sola sufficere possunt) vt loquentur hæretici dicere Deum vbiq; iuuare, nec plus vno quàm alio loco inuocantibus eum opitulari; sed quòd aliquando

per externa loca & media iuuare vult Deus, plúsq; in vno loco quàm in alio opitulari; plus apud certam alicuius Sancti memoriam orantes exaudire, quàm vel apud aliorum Sanctorum vel apud eiusdem Sancti alias memorias. Qua de re sic sapienter scribit S. Augustinus. *Vbiq; quidem Deus est, & nullo continetur vel includitur loco qui condidit omnia, & eum à veris adoratoribus in spiritu & veritate oportet adorari, ut in occulto exaudiens, in occulto etiam iustificet ac coronet: verumtamen ad ista que hominibus visibiliter nota sunt, quis potest eius consilium perscrutari, quare in alijs locis hac miracula fiant, in alijs non fiant?* Moxque duabus citatis Sanctorum memoriis, S. Felicis Nolæ in Campania, & sanctorum Martyrum Mediolani in Gallia Cisalpina, vbi quotidiana tunc penè fiebant miracula, addit: *Nunquid non & Africa sanctorum Martyrum corporibus plena est? Et tamen nusquam hic scimus talia fieri.* Sed optimam statim ex diuinis Scripturis huius secreci rationem clarissimus Doctor subiungit. *Sicut enim, quod Apostolus dicit, non omnes Sancti habent dona curationum, nec omnes habent diiudicationem spirituum; ita nec in omnibus memorijs Sanctorum ista fieri voluit ille qui diuidit propria unicuique prout vult.* Sic non nisi in hac piscina, nec nisi ad certum aquæ motum; nec olim nisi in Iordane sanari Naaman leprosum; nec hodie nisi ad certas beatissimæ Virginis in omnibus ferè prouincijs Catholicis memorias (quas alio in loco recensuimus) varia tam externa quàm interna beneficia deprecantibus largitur Deus. Sextò notari potest, quòd ad huius miraculi operationem ministerio Angeli Deus vitur, qui descendens aquam turbaret. Hinc enim discimus, non esse à Dei sapientia & prouidentia alienum, quòd Angelorum aut Sanctorum suorum ministerio vel patrocinio in certis locis utatur, ad varias gratiæ suæ opitulationes fidelibus conferendas. Sanè vnã miraculotum & opitulationum causam, quæ in certis Sanctorum memorijs fiunt, hanc adfert S. Augustinus, quòd *Deus merita martyrum per eorum memorias commendare solet, quia hoc nouit expedire nobis ad edificandam fidem pro qua illi Martyres passi sunt.* Sic docet in libro de cura pro mortuis gerenda, & lib. 22. de ciuitate Dei.

Locorum aliquando discrimen ad Dei beneficia impetranda.
Epist. 137.

1. Cor. 12.

In Prompta Cathol. in festo nativ. B. Virg.
6.

Sanctorum patrocinia.

Cap. 16.
Cap. 9. &
10.

14. *Iam noli peccare, ne quid tibi deterius contingat.*

Contaminat hanc Christi sententiã Calvinus his verbis. *Quum peccare vetat, non exigit ut ab omni peccato sit immu-*

Peccati patroni agit Calvinus.

immu

immunis, sed cōparatio sit superioris vita. Hortatur enim Christus ut posthac resipiscat, neque maneat sui similis. Hæc illi. Cæterum non hortatur tantum Christus, sed & lubet, addita comminatione, ne deterius aliquid ei contingat; non solum ut non maneat sui similis, sed etiam ut omnem planè peccati affectum deponat. Dicit Christus in vniuersum, Noli peccare. Non dicit, Noli sicut antea peccasti peccare; quasi peccate quidem permetteret, sed non tam atrociter quàm prius: quæ siquæ dixisset: Scio te non posse abstinere à peccato, sed noli esse tam malus nebulosus quàm hactenus fuisti: quem in modum Christum loqui Calvinus finxit. Exigit autem decalogus ut ab omni affectu peccati simus immunes, diligendo Deum super omnia, & non concupiscendo aliquid contra legem Dei tameris ab omni peccato ex fragilitate commissio nemo immunis viuat. Sed peccati patronum semper agere Calvinus vult.

19. *Non potest Filius à se facere quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem.*

Non aliquam impotentiam, sed summam potentiam Filij hæc verba docent. Non facit à se quicquam, id est, non propria virtute à Deo distincta, quæ tunc inferior ac minor esset; sed (nam illud nisi valet sed) quod viderit facientem: id est, quod à Patre procedens in Patre videt, vel Patrem facientem videt, hoc totum Filius facit. Sic hæc verba vnam vtriusque operationem docent, sic tamen ut non distinctæ sint naturæ, sed vnica, quoniam vna ab altera procedit & accipiat quicquid habet. Vide Ambros. Serm. 20. in Psalm. 118. vers. 4. Calvinus propria hæresis quod Filius Dei sit à seipso essentiam accipiat, ex his verbis clarissime euerit. Quam ob causam hoc in loco impius Calvinus, tam Arius qui pro Christi diuinitate contra Arium, quàm ipsum Arium qui contra Ecclesiam dimicabat, errasse affirmat; nec de nulla sua diuinitate Christum hic loqui, sed tantummodo quatenus in carne manifestatus est, videlicet ut doceat se tanquam hominem à Deo missum ista operari. Sed impij hominis audaciam sequentia verba apertissime refutant: Quæcumque enim Pater facit, hæc & Filius similiter facit. Quæ Christo nisi in vero Deo conuenire non possunt. Quare hæc verba penitus Calvinus intacta reliquit. Christus ut homo fecit quæcumque vidit Patrem velle, sed ut Deus quæcumque vidit Patrem facit.

Caluini
propria
hæresis de
Filio Dei.

Caluini
audacia
stulta.

Caluini
arres.

facere; vt ostendat vnam esse non tantum voluntatem, sed & operationem.

26. *Sicut Pater habet vitam in semetipso, sic dedit & Filio habere vitam in semetipso.*

Ostendit his verbis Christus eiusdem vitæ seu naturæ se esse cum Patre. Si enim alia esset vita Filij, alia Patris, non haberet vitam in semetipso sicut Pater habet, sed vita eius esset participata atque ab alio dependens, vt optimè hoc loco contra Arianos notauit Chrysof. homil. 38. Quia tamè alius est Pater, alius est Filius, & licet in semetipso non tamen à semetipso Filius vitam habet, propterea dixit, *Dedit ei Pater vt vitam haberet in semetipso.* Nulla creatura vel à semetipso vitam habet, quia à Creatore illam accepit; vel in semetipso, quia ab alio pendet, & perpetua Dei conseruatione indiget. Quod autem dicitur, *Dedit Filio habere vitam, &c.* dupliciter à Doctoribus intelligitur, & dupliciter est verum. Dedit Filio quoad diuinitatem per naturalem generationem ab æterno, vt August. tract. 22. in Ioan. & Chrysof. loco citato exponit. Dedit Filio quoad humanitatem per vnionem ad Verbum in tempore, vt Cyrillus exponit lib. 2. cap. 144. Sed prior propositio magis ad literam est, quia dare humanitati per vnionem ad Verbum, totius Trinitatis est: sed dare quoad diuinitatē, solius Patris est, de quo sic Christus loquitur. Ex quo etiam Caluini glossa refellitur, qui vt omnia præcedentia in fauorem Arianorū ad Christi diuinitatem nihil pertinere voluit, sic & hæc verba inuertere conatur. *Vitam* (inquit) *in se habere Deus dicitur, non tantum quia propria virtute & intrinsicè solus viuat, sed quia vita plenitudinem in se continens, omnia viuificet.* Deus itaque vitam apud se occultam habere nō lens, transfundit in Filium, vt ad nos manaret. Hinc colligimus, hunc titulum ascribi Christo quatenus in carne manifestatus est. Hæc, inquam, omnia ex eo refutantur, quod Christus de vita loquitur quam Pater Filio dedit: quod non nisi de diuina generatione intelligi potest.

Christi
diuinitas

Caluinus
Arianis
fauet.

29. *Procedent, qui bona egerunt, in resurrectionem vitæ.*

Docet hic locus vitæ beatæ consecutionem non secus à bonorum operum quam à fidei necessitate pendere, & vt prius fidem, sic hinc vitæ puritatem ad salutem esse necessariam

Bonorum
operum
necessitas.

sariam docet. Contendit omnibus modis hunc locum cludere Calvinus. *Factores* (inquit) *bonorum operum* hic dicuntur, quos Paulus illorum studiosos aut zelotas vocat. Tit. 2. Nempe dicit ibi Paulus, *Christum dedisse semetipsum ut mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum.* Hos sectatores studiosos & zelotas bonorum operum vocat hic Calvinus, quia studio quodam & desiderio bene viuendi afficiuntur, sed huius desiderij ac studij effectum non consequuntur, sicuti de ipso Paulo exponit, ad illa verba: *Non quod vobis bonum hoc ago.* Hoc est Calvinianæ hodie sectæ mysterium, omnes apud illos pios ac iustos coram Deo esse, qui studium pietatis non deposuerunt, tamen flagitiosè viuunt; & qui in profundum impietatis demersi non sunt, iuxta illud: *Impium quum in profundum venerit, contemnit.* Quare & hic subiungit Calvinus. *Sed estimatio hac ex paterna Dei indulgentia pendet, qui gratuitò probat quod reijci merebatur.* Sic ipsa ista iustorum vult esse prorsus impia, & quæ reijci meretur studio tamen rectè viuendi illos affici debere. Sed contra hanc impiam sententiã, tenenda sunt Christi verba. *Qui bona operantur*: de ipsis operibus bonis, non de studio inani bonorum operum, loquitur. Deinde si ipsa bona opera reijci merentur, quomodo distinguuntur à malis operibus, quæ à Deo reijciuntur, & quæ qui agunt, in resurrectionem iudicij, id est, damnationis, procedunt? Sed impiam suam glossam probare contendit Calvinus. *Neque enim* (inquit) *de salutis causa tractat Christus, sed tantum electos à reprobis sua nota discernit.* Ita etiam hanc Calvinii glossam dicemus & nos: quum Christus dicit, *Qui credit in filium Dei, habet vitam æternam*; de salutis causa non tractat, sed tantum electos à reprobis hac nota dei discernit. Sin verò fidei vitam æternam promittens Christus, causam salutis posuit; dubitari non debet, quin & hoc loco bonis operibus vitam beatam promittens, causam quæque salutis posuerit. Sed quare hanc notam, ut vult Calvinus, Christus hic posuit, non autem causam? *Idèd hoc facit ut hortetur.* Et nos certè fidem qua nos iustificat, cum studio iustæque viuendi coniunctam esse non negamus: sed tantum dicemus non alibi quàm in sola Dei misericordia quiescere & stram fiduciam posse. Totum suum venenum, etiam reprobis mollioribus, effudit. Christus non solum hortatur ad innocentiam, sed & eam iubet, mandat, iniungit, ut lex mandatorum loquitur: & hoc loco non facientes bonorum

Rom. 7.
Iustitia
Calviniana
mysterium.
Prover. 17.

Opera bona
salutis
causa.

Christum
non hortatur
tantum,
sed iubet
bene operari.

opera damnat. Si non nisi hortatur ad bona opera, quomodo damnat facientes mala? Rursus fides quæ iustificat, non solum cum studio bene viuendi est coniuncta, sed etiam cum ipsa bona vita, bonaque operatione: iuxta illud Pauli, *Fides qua per dilectionem operatur*. Fides sanè Calviniana non operatur dilectionem, sed studium operandi docet absque effectu, ac per hoc non est fides Euangelica quam Paulus commendat. Piorum quoque omnium fiducia non in sola Dei misericordia quiescet, sed etiam in bona conscientia: iuxta illud Ioannis; *Si cor nostrum nos non reprehenderit, fiduciam habemus apud Patrem, &c.* Qui cum mala conscientia de Dei misericordia fiduciam concipit, non cum fiducia, sed cum præsumptione ad Deum accedit. Vnde iterum Ioannes: *Qui dicit se nosse Deum, & mandata eius non custodit, mendax est. At minus est nosse Deum, quam in eo fiduciam habere. Et rursum: Nunc filioli manete in Christo, ut cum apparuerit, habeamus fiduciam; & non confundamur ab eo in aduentu eius.* Quid est autem manere in Christo? Explicatè docet in sequentibus: *Qui seruat mandata eius, in illo manet, & ipse in eo.* Si ergo ille demum fiduciam habet, & non confunditur in aduentu Christi, qui mansit in eo, mansit autem in eo qui mandata eius seruauit, inuictè contra Calvinum sequitur, non in sola Dei misericordia, sed in mandatorum obseruatione, hominis iusti fiduciam quiescere. Nam & illorum quoque obseruatio ex Dei misericordia nascitur, quæ gratiam dedit qua seruarentur. Quare Paulus hac usus bonorum operum fiducia ita scribit. *Ego iam delibor, & tempus resolutionis meæ instat. Bonum certamen certavi, cursum consummaui, fidem seruauit. De reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi in illa die (sanè, quando procedet, qui bona egerunt, in resurrectionem vitæ) iustus Iudex: non solum autem mihi, sed & illis qui diligunt aduentum eius: id est, qui ita vixerunt in sanctitate & iustitia coram Deo, ut venientem Iudicem non timeant condemnaturum, sed diligant ut remuneraturum.*

*Gal. 5.
Fides Calviniana non est fides Euangelica.*

1. Ioan. 3.

1. Ioan. 2.

Fiducia in bonis operibus.

2. Tim. 4.

44. *Quomodo potestis vos credere, qui gloriam ab inuicem accipitis, & gloriam quæ à Deo solo est non queritis?*

Vera huius loci expositio duo nos docet. Primùm, hypocrisis & falsam pietatis affectationem maximum esse obstaculum ne quis in Christum credat, fide videlicet

Hypocrisis magnum fidei obstaculum.

viua, & per dilectionem operante. Nam gloriam ab iniuriis accipere, significat velle ab hominibus pro iusto ac sancto haberi; quod proprium erat Phariseorum & Scribarum crimen, quos hinc potissimum alloqui Christus videtur. Cum enim lumen fidei intellectum non conuincat sicut axiomata per se nota vel demonstrationes scientificæ, ideoque credere sit actus voluntatis non secus quam intellectus; sicuti quilibet passio exorbitantis voluntatis impedit intellectum, sic hypocrisis quæ à sola hominum exultimatione pendet, & gloriam quæ à solo Deo est non quærit, id est, vero pietatis studio non incumbit, vt coram Deo & in iudicio Dei laudem accipiat, vel maximum impedimentum est. Talis enim non attendit quid ad credendum proponatur, sed quomodo suam apud homines existimationem tueatur.

Opera pietatis laudem habent apud Deum. Alterum est, quod vera pietas apud Deum gloriam habet. Illa enim opponitur hypocrisi, quæ gloriam quæ à solo Deo est, quærit: vbi duo docet Christus. Primum, à solo Deo laudem apud Deum veram pietatem laudari, & in pretio esse: secundo, hanc apud Deum laudem per opera pietatis quærere & affectare nos posse. Totum enim hoc in Iudæis reprehendit Christus, quod non quærerent nec affectarent illam gloriam quæ à solo Deo est, id est, ex vero pietatis studio veram gloriam & laudem apud Deum. Quod contra hæreticos obiter uandandum est, qui ex pietatis studio & bonis operibus nullam apud Deum laudem aut gloriam haberi posse contendunt.

Christi totam sententiam Caluinus inuertit. Quam etiam ob causam totam Christi sententiam inuertit Caluinus, sic in hunc locum scribit. *Hæc sola est vanitas quæ nos inflat, praua confidentia, dum nostro & aliorum pietatis quàm Dei iudicio stamus. Nam qui Deum verè iudicem proponit, necesse est vt fractus & prostratus concidat. Ergo qui gloriam à solo Deo quærat, necesse est pudore sui confusum ad gratuitam illius misericordiam confugere. Et certè qui Deum respiciunt, damnatos se ac perditos vident, nec quicquam esse reliquum in quo gloriantur præter Christi gratiam. Hæc ille. Totam Christi sententiam inuertit. Quod Christus dicit contra hypocrisim & ementitam pietatis imaginem, quæ à hominibus laudè captat, pro vero pietatis studio quod apud Deum solidam laudem habet, hoc Christum dicere vt contra verum pietatis studium quod coram Deo nullam laudem nec vllam laudem habeat, quia qui gloriam à Deo quærit necesse est, pudore sui confusum, id est, non nisi turpitudinis suæ conscius, ad gratuitam misericordiam confugere. In*

fenfum elicit Christi verbis planè contrarium. Sed Christum hoc loco contra hypocrisim, quæ vera virtute caret, loquutum fuisse, & verum pietatis studium, quod coram Deo laudem habet, commendasse, præcedentia eius verba manifestum faciunt, vbi dixit: *Cognoui vos quia dilectionem Dei in vobis non habetis.* Vbi iterum causam docuit cur scrutando Scripturas in eum credere noluerint; quia videlicet nullam dilectionem Dei habebant, Deo placere aut seruire, in oculis Dei iusti ac sancti esse, non curabant: hominum gloriam & existimationem diligebant, &, vt hîc loquitur, *gloriam ab inuicem accipiebant.*

IN IOANNIS CAP. VI.

27. *Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam.*

FVNDAMENTVM hoc est disputationis Christi futuræ, ideòque dexterè & accuratè intelligendum. Auocat eos à studio corporalis & vulgaris cibi, ad studium & acquisitionem alterius cibi quem ipse daturus erat: non illud prius simpliciter prohibes, sed hoc posterius ei antepone. Cibum de quo hîc loquitur, eundem esse de quo postea dicit, *Caro mea verè est cibus,* & Christi carnem nobis in Sacramento exhibitam, docent hoc loco Augustinus tract. 25. & Cyrillus libro 3. cap. 28. verba etiã adiuncta hoc confirmant. *Hunc enim Pater signauit Deus.* Non enim erat cur hanc humanitatem diuinitate sigillatam ei que vnitam inferret, nisi quia docere voluit quomodo caro eius in cibum data vitæ æternæ cibus futurus esset, nempe quia diuinitati coniuncta & vnita esset. Hæretici, vt doctrinam hîc de Sacramento penitus corrumpant, verbis hîc Evangelicis vim faciunt. *Cibum vocat* (ait Calvinus) *quacunque ad vitam nouitatem pertinent.* Scimus autem animas nostras pasci Evangelij doctrina, dum in nobis est efficax per Spiritus virtutem. Ergo quum fides sit anima vita, quacunque fidem alunt & promouent, cibo comparantur. Est aperta diuinæ Scripturæ corruptio. Quum enim Christus in sequentibus exponat inter opera Dei quæ operari oportet vt hunc cibum comparemus, esse ipsam fidem vt credamus in eum, manifestissimum est fidem à cibo distingui. Deinde cibus, de quo Christus loquitur, est quem ille daturus erat, non quem nos

Fides à cibo quem operari oportet distinguitur.